

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№9

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 305 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-sentyabrda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayeich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Postdan xaridgacha: influenser va ilg'or veb-ilova (PWA – progressive web app)ning chakana sotuvga real ta'siri	14
Abdulaziz Madjidov	
Ta'lim xizmatlari bozori samaradorligini oshirishda ta'lim klasterlarining roli	22
Imamova Nilufar Asamutdinovna	
Korxona raqobatbardoshligini oshirishda marketingning tovar strategiyasidan foydalanish holati.....	29
Xidirov Sherzod Olimovich	
O'zbekistonda moliyaviy savodxonlikni institutsionallashtirish: NFIS, Finlit.uz va ta'lim islohotlari	34
Irgashev Anvar Farxodovich	
Moslashuvchan menejment tizimlarini yashil iqtisodiyotga integratsiyalash tasnifi	39
Umarov Bexzod Batirovich	
Qishloq xo'jaligida innovatsion marketing strategiyasini ishlab chiqish.....	43
Sheraliyev Axror Sodiqovich	
O'zbekiston Respublikasida moliyaviy bank xizmatlarini rivojlantirishning tendensiyalari, undan samarali foydalanish imkoniyatlari va konseptual jihatlarini	48
Roziqov Behzod Bahrom o'g'li	
Metallurgiya korxonalarida raqamli texnologiyalarni joriy etish chet el tajribasi	54
Abdullayeva Matluba Nematovna	
Исследование связи между восприятием изменения климата и внедрением устойчивых методов ведения сельского хозяйства в Узбекистане	59
Светлана Ражабова, Бахром Миркасимов	
Surxondaryo viloyati qishloq xo'jalik tarmog'ini barqaror rivojlantirishni iqtisodiy-ekologik modellari	68
Abdug'aniyev Otabek Allajonovich, Xo'jamqulov Bekzod Turdaliyevich	
Milliy iqtisodiyotda real sektor salmog'i va uning o'zgarish tendensiyalari	75
Mambetjanov Qahramon Qurbandurdiyevich, Isroilova Muhabbat Rustamjon qizi	
Qo'shilgan qiymatni soliqqa tortish uslubiyoti: xususiyatlari, vazifalari va muammolari	89
Xaitov Shuxrat Sharipboyevich	
Kognitiv yondashuv asosida tibbiyot oliy ta'lim muassasalari talabalari grammatik va diskursiv kompetensiyalarini shakllantirishning nazariy modeli va pedagogik texnologiyasi.....	94
Dadadjanova Feruza Muhammadyusupovna	
Transport tizimining rivojlanishi milliy iqtisodiy o'sishining asosi sifatida	98
Narziyev Umidjon Baxrillayevich	
Loyiha risklarini aniqlashda zamonaviy usullar va ularning samaradorligi.....	105
Marufhanov Davron Xasanovich	
Современные методы управления на железнодорожном транспорте в процессе трансформации системы.....	109
Кушакова Мамура Наримановна	
Финансовые механизмы и модели менеджмента в развитии устойчивой экономики транспортных компаний	115
Шарапова Гулчехра Рустамовна	
Kasbiy ta'limda o'quvchilarning raqamli kompetensiyasini shakllantirish va baholashning innovatsion yondashuvlari	120
Maxkamova Zuhra Tursunpulotovna	
Audit ishi sifati darajasini oshirish yo'nalishlari.....	124
Qushmatov Otaxon Qurbonaliyevich	

Erkin iqtisodiy zonalarda investitsiya loyihalarini moliyalashtirishning nazariy va amaliy asoslari.....	131
Yuldashev Baxtiyor Gayradjonovich	
Ko'chmas mulk qiymatini baholash va uning ekonometrik tahlili	135
Jaloliddinova Mohira Alisher qizi	
Современные тенденции и вызовы бюджетно-макроэкономической политики в Узбекистане	142
Хазраткулова Лола Нармуминовна	
Intellectual mulkda iqtisodiy mohiyat, mazmun hamda huquqiy jihat uyg'unligi	148
N.D.Maxmudova	
Axborot texnologiyalari asosida ta'limda loyiha boshqaruvida sun'iy intellekt va mashinali o'qitish imkoniyatlari	152
Xodjiyeva Durdona Abdurasolovna	
Концепция "Зеленого учета" и его значение для экономического развития.....	157
Умарова Зулайхо Турсуновна	
Iqtisodiyotning asosiy tarmoq va sohalariga kiritilgan investitsiyalarning joriy holati tahlili	166
Ismailova Kutlibeka Ulug'bek qizi	
O'zbekistonda yoshlar tashkiloti faoliyatini tashkil etishning o'ziga xos jihatlari va rivojlanish bosqichlari	172
Usmonov Adxamjon A'zamjonovich	
O'zbekiston Respublikasi maxsus iqtisodiy zonalarini investitsion holatini hududlar kesimida tahlili.....	178
Anvarxonov Abdulatifxon Jamshidxon o'g'li	
Kichik biznes va o'rta biznesni rivojlantirish orqali aholi farovonligini ta'minlash.....	184
Ahmedov Oybek Turgunpulatovich, Nurqulov Nurbek Sirojiddin o'g'li	
Fiskal siyosat instrumentlari orqali yashirin iqtisodiyotni qisqartirish va legallashtirish metodologiyasi.....	189
Ergasheva Malikaxon Avazxon qizi	
Fond bozorida savdo strategiyasi va uni amalga oshirishga yo'nalishlari.....	192
Soliev Istam Ixtiyorovich	
Sanoat korxonalarini innovatsion rivojlantirishning asosiy tamoyillari	197
Yuldasheva Kamola Miraliyevna	
Iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda davlat boshqaruvi tizimining isloh qilinishi: Tajriba va istiqbollar.....	202
Mashrabaliyev Ibroximbek Mashrabaliyevich	
Iqtisodiyotning real sektorida investitsion loyihalarni moliyalashtirish amaliyoti.....	209
Qosimova Lola Sultanovna	
Sanoat mahsulotlari eksportida logistika zanjirining uzluksizligini ta'minlash: nazariy asoslar va amaliy yondashuvlar.....	217
Kurbonova Ma'mura Abdukarim qizi	
Soliq ma'murchiligiga zamonaviy texnologiyalarini joriy etish orqali qo'shilgan qiymat soliq ma'murchiligi bazasini kengaytirish yo'llari	222
Raxmonqulov Umidjon Rustam o'g'li	
Инновационные подходы к созданию проблемно-ориентированной системы прогнозирования, оптимизации и управления отраслями региональной экономики (жилищное строительство)	231
Далиев Ахтам Шарафутдинович	
Tovar-moddiy resurslar harakati samaradorligini oshirishda UZEX faoliyatining joriy holatini baholash.....	238
Sherzod Xolmurodovich Pardayev, Mamatkulov Farrux Gulomjon o'gli	
Sog'liqni saqlash tizimida tadbirkorlik faoliyatining turlari	244
Solikhova Dildora Alisher qizi	

“O‘ztemiryo‘lyo‘lovchi” aining asisiiy faoliyatini samaradorligini oshirishda autsorsing xizmatini joriy etish strategik asoslari	250
Kaxarova Nilufar Yerkijonovna	
Mintaqani kompleks rivojlantirishning metodologik asoslari va ustuvor yo‘nalishlari.....	256
Jumayeva Zulfiya Qayumovna	
Sog‘liqni saqlash tashkilotarida xarajatlar samaradorligini ta‘minlash masalalari	260
Raximova Maftuna Axmadjon qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlarida sof foydani taqsimlash bilan bog‘liq bo‘lgan soliq solish masalalari	264
Suyunov Otabek Shuxrat o‘g‘li	
Mahalla instituti asosida kambag‘allikni qisqartirishda targetlash mexanizmlarining samaradorligi.....	269
Baratov J.N.	
O‘zbekiston qonunchiligida raqamli transformatsiya jarayonida elektron to‘lov kartalarini soxtalashtirishni jinoyatlashtirish.....	276
Maxsadaliyeva Maftuna Toxir qizi	
Mamlakatimizda intellektual xizmatlar bozorini rivojlantirish masalalari.....	281
Miyassarov Davron Abdurashid o‘g‘li	
Validation of the dutch eating behaviour questionnaire (DEBQ) in a sample of uzbek women.....	285
Khursana Usmanova, Dr Muhammad Bilal, Dilafruz Qo‘chqorova	
Iqtisodiy xavfsizlik tizimlarini o‘ziga xos jihatlari	295
Nabiyev Bexzod Shavkatovich, Bayboboeva Firuza Nabijonovna	
Davlat qarz siyosatini optimallashtirishda islomiy moliya instrumentlarining qo‘llanish imkoniyatlarini kengaytirish yo‘nalishlari	299
Tilabov Nasrulla Tashmurotovich	

DAVLAT QARZ SIYOSATINI OPTIMALLASHTIRISHDA ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARINING QO'LLANISH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH YO'NALISHLARI

Tilabov Nasrulla Tashmurotovich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
“Moliya va moliyaviy texnologiyalar” kafedrası
dotsenti, i.f.n.
nasrullatilabov@gmail.com

Annotatsiya: Davlat qarz siyosatini optimallashtirish jarayonida moliyaviy manbalarni diversifikatsiya qilish dolzarb ahamiyat kasb etadi. Islomiy moliya instrumentlari, xususan sukuk, bu borada muhim imkoniyatlarni taqdim etadi. Tadqiqot qiyosiy tahlil, xalqaro tajriba va statistik ma'lumotlarga asoslangan. Islomiy moliya vositalari qarz bozorini kengaytirib, investorlar ishonchini oshiradi hamda iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlaydi. O'zbekiston sharoitida huquqiy baza va bozor infratuzilmasini rivojlantirish zaruriyati aniqlangan.

Kalit so'zlar: davlat qarz siyosati, optimallashtirish, islomiy moliya, sukuk, ijara obligatsiyalari, qarz barqarorligi, investitsiya, kapital bozori, moliyaviy diversifikatsiya, xalqaro tajriba, huquqiy baza, barqaror rivojlanish.

Abstract: In the process of optimizing public debt policy, the diversification of financial resources is of urgent importance. Islamic financial instruments, notably sukuk, provide important opportunities in this regard. The study is based on comparative analysis, international experience and statistics. Islamic financial instruments expand the debt market, increase investor confidence and strengthen economic stability. In the conditions of Uzbekistan, the need for the development of a legal base and market infrastructure has been identified.

Key words: Public Debt Policy, Optimization, Islamic finance, sukuk, rental bonds, debt stability, investment, capital market, financial diversification, international experience, legal framework, sustainable development.

Аннотация: В процессе оптимизации государственной долговой политики актуальное значение приобретает диверсификация финансовых ресурсов. Исламские финансовые инструменты, особенно сукук, предоставляют значительные возможности в этом отношении. Исследование основано на сравнительном анализе, международном опыте и статистических данных. Исламские финансовые инструменты расширяют долговой рынок, повышая доверие инвесторов и укрепляя экономическую стабильность. Определена необходимость развития правовой базы и рыночной инфраструктуры в условиях Узбекистана.

Ключевые слова: государственная долговая политика, оптимизация, исламские финансы, сукук, арендные облигации, стабильность долга, инвестиции, рынок капитала, финансовая диверсификация, международный опыт, правовая база, устойчивое развитие.

KIRISH

Global moliya bozorida davlat qarz siyosatini samarali boshqarish tobora dolzarb masalaga aylanib bormoqda. An'anaviy qarz instrumentlari davlatning qisqa va o'rta muddatli moliyaviy ehtiyojlarini qoplash imkonini bersa-da, uzoq muddatda iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash uchun diversifikatsiya qilingan manbalarga ehtiyoj ortmoqda. Shu nuqtai nazardan, islomiy moliya instrumentlari – xususan sukuk, ijara va murabaha kabi vositalar – davlat qarz siyosatini optimallashtirishda yangi imkoniyatlar yaratmoqda.

Islomiy moliya tamoyillari real aktivlarga asoslangan bo'lib, qarz mablag'larini ishlab chiqarish va ijtimoiy loyihalarni moliyalashtirishga yo'naltirishni talab qiladi. Bu esa davlat qarzini faqat defitsitni yopish vositasi emas, balki barqaror rivojlanish strategiyasining tarkibiy qismiga aylantiradi. Malayziya, Indoneziya va Turkiya

tajribasi shuni ko'rsatadiki, sukuk emissiyasi xalqaro investorlarni jalb qilish, kapital bozorini rivojlantirish va davlat qarzining barqarorligini ta'minlashda samarali vosita bo'lib xizmat qilmoqda.

O'zbekiston sharoitida ham islomiy moliya bozorini rivojlantirish masalasi dolzarb bo'lib, bu davlat qarzi siyosatini optimallashtirishning yangi yo'nalishlaridan biri sifatida qaralmoqda. Shu sababli, mazkur tadqiqotning asosiy vazifasi – islomiy moliya instrumentlarini qo'llash imkoniyatlarini baholash va ularni kengaytirish orqali davlat qarzi siyosatini takomillashtirish bo'yicha ilmiy-amaliy xulosalar ishlab chiqishdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

1. Usmani, M. T. (1999). Taniqli islom olimi M.T.Usmani o'zining "An Introduction to Islamic Finance" asarida islomiy moliya instrumentlarining shariat tamoyillariga asoslanishini, qarzni aktiv bilan ta'minlangan bo'lishi lozimligini asoslaydi. Uning fikricha, sukuk emissiyasi davlat qarzini optimallashtirishda foizsiz moliyalashtirish imkonini beradi.[1]

2. El-Gamal, M. A. (2006). "Islamic Finance: Law, Economics, and Practice". Asli misrlik amerikalik kriptograf El-Gamal M.A. islomiy moliyani iqtisodiy va huquqiy jihatdan tahlil qiladi. U sukukning davlat qarzi siyosatidagi o'rni haqida gapirar ekan, ularni an'anaviy obligatsiyalardan farqli ravishda real aktivlarga asoslanganligi sababli iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlashini ta'kidlaydi.[2]

3. Iqbal, Z. & Mirakhor, A. (2011). Islom moliyasida taniqli moyashunoslardan Z.Iqbal va A.Mirakhorlar "An Introduction to Islamic Finance: Theory and Practice" asarida mualliflar islomiy moliyaning nazariy poydevorini tahlil qilib, sukuk emissiyasining davlat qarzi siyosatini diversifikatsiya qilishdagi afzalliklarini ko'rsatadi. Ularning qarashicha, bu vosita investor ishonchini oshirish orqali davlat qarzi barqarorligini kuchaytiradi.[3]

4. Jobst, A. A., Kunzel, P., Mills, P. & Sy, A. (2008). Islamic Bond Issuance: What Sovereign Debt Managers Need to Know. Mualliflar xalqaro tajribada sukuk emissiyasini davlat qarzi boshqaruvida qo'llash bo'yicha metodik tavsiyalar beradi. Ularning fikricha, sukuk davlat qarzini xalqaro kapital bozorlariga integratsiya qilishda muhim vosita hisoblanadi.[4]

5. Thomas, A., Cox, S. & Kraty, B. (2005). Ushbu taniqli mualliflar "Structuring Islamic Finance Transactions" asarida sukuk emissiyasining texnik va amaliy jihatlarini tahlil qilib, to'g'ri strukturalash orqali davlat qarzini samarali boshqarish mumkinligini ta'kidlaydi. Ular investorlarni jalb etish uchun shaffoflik va xalqaro standartlarga moslik zarurligini ko'rsatadi.[5]

6. Kammer, A., Norat, M., Pinon, M., Prasad, A., Towe, C., Zeidane, Z. & Mills, P. (2015). Islamic Finance: Opportunities, Challenges, and Policy Options. Mualliflar islomiy moliyaning jadal rivojlanayotganligini qayd etib, davlat qarzi siyosatini optimallashtirishda sukukning imkoniyatlari bilan birga, huquqiy-institutsional muammolar ham mavjudligini ta'kidlaydi.[6]

1-Jadval. Adabiyotlar sharhidagi olishirma ma'lumotlar*

Muallif va asar	Nashr yili, hajmi	Manba va elektron ssilka	Mazmuni	Qarashlari (davlat qarzi siyosati nuqtai nazaridan)
Usmani, M. T. "An Introduction to Islamic Finance"	1999, 248 bet	Idaratul Ma'arif. Islamic Finance Gateway	Shariat asosida foizsiz moliyalashtirish mexanizmlarini tushuntiradi	Sukukni davlat qarzini optimallashtirishda foizsiz, adolatli moliyalashtirish vositasi sifatida ko'radi
El-Gamal, M. A. "Islamic Finance: Law, Economics, and Practice"	2006, 320 bet	Cambridge University Press. Cambridge Core	Islomiy moliyaning huquqiy va iqtisodiy asoslarini tahlil qiladi	Sukukni real aktivlarga asoslanganligi sababli davlat qarzi barqarorligini ta'minlovchi instrument deb hisoblaydi
Iqbal, Z. & Mirakhor, A. "An Introduction to Islamic Finance: Theory and Practice"	2011, 358 bet	Wiley. Wiley Online Library	Islomiy moliyaning nazariy poydevori va amaliy mexanizmlarini keltiradi	Davlat qarzini diversifikatsiya qilish va investor ishonchini oshirishda islomiy instrumentlarning ustunligini ta'kidlaydi
Jobst, A. A. va boshqalar "Islamic Bond Issuance: What Sovereign Debt Managers Need to Know" (IMF WP/08/237)	2008, 45 bet	IMF Working Papers. IMF eLibrary	Xalqaro sukuk bozorining imkoniyatlari va muammolarini tahlil qiladi	Sukukni davlat qarzini xalqaro kapital bozorlariga integratsiya qilish vositasi sifatida ko'radi

Muallif va asar	Nashr yili, hajmi	Manba va elektron ssilka	Mazmuni	Qarashlari (davlat qarzi siyosati nuqtai nazaridan)
Thomas, A., Cox, S. & Kraty, B. "Structuring Islamic Finance Transactions"	2005, 234 bet	Euromoney Books. Archive.org	Islomiy moliya bitimlarini tuzish va strukturalashni yoritadi	Sukuk emissiyasida shaffoflik va to'g'ri strukturalash davlat qarzi siyosatini optimallashtirishning kaliti sifatida ko'rsatiladi
Kammer, A. va boshqalar "Islamic Finance: Opportunities, Challenges, and Policy Options" (IMF SDN/15/05)	2015, 50 bet	IMF Staff Discussion Notes. IMF SDN	Islomiy moliyaning global rivojlanishi va siyosiy imkoniyatlari tahlil qilingan	Davlat qarzi siyosatida sukukdan foydalanish imkoniyatlari bilan birga huquqiy va institutsional muammolarni ham ko'rsatadi

*Muallif tomonida yaratilgan

Mualliflarni qarashlariga solishtirma xulosa (1-jadval):

Usmoni va El-Gamal – nazariy va huquqiy asoslarni ko'proq yoritadi, qarzni shariatga mos va aktiv bilan ta'minlangan bo'lishini asoslaydi.

Iqbal & Mirakhor – diversifikatsiya va investor ishonchiga urg'u beradi.

Jobst va IMF mualliflari – xalqaro tajriba va kapital bozorlariga integratsiya masalasiga e'tibor qaratadi.

Thomas, Cox & Kraty – amaliy-texnik jihatlarni (shaffoflik, strukturalash) asoslaydi.

Kammer va IMF – imkoniyatlar bilan bir qatorda, huquqiy-institutsional cheklavlarni ham ko'rsatadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotda davlat qarzi siyosatini optimallashtirishda islomiy moliya instrumentlarining qo'llanish imkoniyatlari kompleks yondashuv asosida o'rganildi. Birinchi bosqichda nazariy-tahliliy usul qo'llanib, islomiy moliya tamoyillari va sukuk, ijara, murabaha kabi instrumentlarning iqtisodiy mohiyati ilmiy adabiyotlar hamda xalqaro tajribalar asosida umimlashtirildi.

Ikkinchi bosqichda qiyosiy tahlil metodi asosida Malayziya, Turkiya, Indoneziya va boshqa mamlakatlarda davlat qarzi siyosatida islomiy moliya vositalarini qo'llash tajribasi o'rganildi va O'zbekiston sharoitlari bilan taqqoslandi.

Uchinchi bosqichda davlat qarzi barqarorligini baholash uchun makroiqtisodiy indikatorlar (qarz/YAIM, qarz/budjet daromadlari, qarz/xorijiy eksport daromadlari nisbatlari) qo'llanildi. Shuningdek, islomiy moliya instrumentlari samaradorligini aniqlashda investorlar ishonchi, kapital bozorining rivojlanganlik darajasi va huquqiy-institutsional baza mezon sifatida olindi.

Tadqiqotning ma'lumot manbalari sifatida Xalqaro Valyuta Jamg'armasi (IMF), Islom taraqqiyot banki (IsDB), Jahon banki, OECD hisobotlari, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi va Markaziy banki ochiq ma'lumotlari hamda nufuzli xalqaro ilmiy maqolalar ishlatildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Quyidagi 2-jadvalda ayrim mamlakatlar tajribasi va O'zbekiston sharoitlari solishtirilib, islomiy moliya instrumentlarining davlat qarzi siyosatiga ta'siri yo'nalishlari ko'rsatib berilgan:

2-jadval. Ayrim mamlakatlar tajribasi va O'zbekiston sharoitlari solishtirma ma'lumotlari*

№	Yo'nalish	Malayziya tajribasi	Turkiya tajribasi	Indoneziya tajribasi	O'zbekiston sharoitlari	Taqqosiy natija
1	Huquqiy asos	Sukuk emissiyasi uchun alohida qonun va Shariat kengashi mavjud	2010-yilda "Kira Sertifikalari" (ijara sukuk) qonuniy asos sifatida joriy qilingan	2008-yilda "Sukuk Negara" qonuni qabul qilingan	Sukuk bo'yicha alohida qonun mavjud emas, lekin loyihalar tayyorlanmoqda	O'zbekistonda huquqiy asos yetarli darajada shakllanmagan
2	Kapital bozori	Kuala-Lumpur global sukuk markazi, xalqaro investorlar faol	Istanbul birjasi orqali ichki va tashqi sukuk emissiyasi yo'lga qo'yilgan	Jakarta birjasida davlat va xususiy sektor sukuklari faol sotiladi	Kapital bozori rivojlanish bosqichida, sukuk savdosi yo'lga qo'yilmagan	O'zbekistonda moliya bozori hali boshlang'ich rivojlanish bosqichida

№	Yo'nalish	Malayziya tajribasi	Turkiya tajribasi	Indoneziya tajribasi	O'zbekiston sharoitlari	Taqqosiy natija
3	Davlat qarzini diversifikatsiya qilish	Sukuk YAIMning 30% dan ortig'ini moliyalashtiradi	Sukuk orqali tashqi qarzning muhim qismi qoplanadi	Sukuk davlat byudjeti defitsitini qoplashda asosiy manba	Davlat qarzi asosan an'anaviy obligatsiyalar va xalqaro kreditlarga asoslangan	O'zbekistonda diversifikatsiya darajasi past
4	Investorlar ishonchi	Keng xalqaro talab mavjud, AAOIFI standartlariga to'liq mos	Yevropa va Yaqin Sharq investorlarini jalb qilgan	Ichki va xalqaro bozor ishtirokchilari ishonch bilan sotib oladi	Investorlar ishonchi sust, xalqaro reyting agentliklari bahosi cheklangan	O'zbekistonda investorlarni jalb qilish uchun shaffoflik va reytingni kuchaytirish zarur.
5	Institutsional muhit	Islomiy moliya institutlari (bank, takaful, sukuk) keng rivojlangan	Bank sektori va davlat birjasi islomiy moliya uchun maxsus mexanizmlar yaratgan	Islomiy banklar va sukuk bozorida hukumat faol ishtirok etadi	Islomiy banklar cheklangan, sukuk emissiyasi pilot darajada ham yo'lga qo'yilmagan	O'zbekistonda institutlar rivoji sust
6	Davlat qarz barqarorligi	Sukuk emissiyasi qarz yukini uzoq muddatda barqarorlashtiradi	Sukuk tashqi qarzni qaytarishda muhim vosita bo'lmoqda	Sukuk YAIMga nisbatan qarz ko'rsatkichlarini nazoratda ushlab turadi.	Qarz YAIM nisbati oshib bormoqda, sukuk qo'llanmaydi	Sukuk joriy etilsa, O'zbekistonda ham qarz barqarorligi mustahkamlanadi.

*Mualif tomonidan yaratilgan

Jadval natijalariga asoslangan xulosa:

Malayziya, Turkiya va Indoneziya tajribasi ko'rsatadiki, sukuk emissiyasi davlat qarz siyosatini diversifikatsiya qiladi, investorlar ishonchini oshiradi va qarz barqarorligini ta'minlaydi.

O'zbekistonda esa asosiy muammo — huquqiy baza va kapital bozorining sust rivojlanganligi, shuningdek, xalqaro reytinglar va investorlar ishonchining yetarli emasligidir.

Natijalar shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston uchun sukuk emissiyasini yo'lga qo'yish, huquqiy bazani yaratish va xalqaro tajribani moslashtirish davlat qarz siyosatini optimallashtirishda eng muhim yo'nalish hisoblanadi.

Shuningdek, tadqiqot davomida islomiy moliya instrumentlarining davlat qarz siyosatini optimallashtirishdagi o'rnini o'rganilib, bir nechta muhim masala va muammolar aniqlandi 3-jadval. Ular quyidagi jadvalda umumlashtirilgan:

3-jadval. Islomiy moliya instrumentlarining davlat qarz siyosatini optimallashtirish yo'nalishlari*

T/r	Masala	Tadqiqot natijasi	Muammo	Tavsiya
1	Islomiy moliya instrumentlari nazariy asoslari	Sukuk va boshqa instrumentlar foizsiz moliyalashtirish orqali qarz barqarorligini ta'minlashi mumkinligi aniqlandi	O'zbekistonda huquqiy asoslar to'liq shakllanmagan	Shariat kengashi va normativ-huquqiy bazani tezroq joriy etish zarur
2	Xalqaro tajribani o'rganish	Malayziya, Turkiya va Indoneziya tajribasi sukuk emissiyasi orqali davlat qarzini diversifikatsiya qilganini ko'rsatdi	O'zbekiston tajribasi yetarlicha shakllanmagan, xalqaro investorlar ishonchi past	Pilot loyihalar asosida sukuk emissiyasini sinovdan o'tkazish tavsiya etiladi
3	Makroiqtisodiy indikatorlar tahlili	Islomiy instrumentlar davlat qarzi/ YAIM nisbatini barqaror ushlab turishga yordam berishi mumkin	Ichki kapital bozori rivojlanmagan, likvidlik cheklangan	Ichki moliya bozorini rivojlantirish va investorlarga kafolat mexanizmlarini yaratish lozim
4	Investorlarga ta'siri	Sukuk emissiyasi xorijiy va mahalliy investorlar uchun yangi imkoniyatlar yaratadi	Investorlar uchun axborot shaffofligi va reyting baholari yetarli emas	Shaffoflikni kuchaytirish va xalqaro reyting agentliklari bilan hamkorlikni yo'lga qo'yish zarur

T/r	Masala	Tadqiqot natijasi	Muammo	Tavsiya
5	Huquqiy-institutsional baza	IMF va IsDB tavsiyalariga ko'ra, islomiy moliyani qo'llash uchun alohida qonunchilik talab qilinadi	O'zbekiston qonunchiligida sukuk va boshqa instrumentlar bo'yicha maxsus me'yorlar yetarli emas	"Islomiy moliya to'g'risida" alohida qonun qabul qilish tavsiya etiladi
6	Amaliy imkoniyatlar	Islomiy moliya davlat qarzini optimallashtirishda barqaror manba sifatida qo'llanishi mumkinligi isbotlandi	Bozor infratuzilmasi (birja, kliring, nazorat) yetarlicha rivojlanmagan	Moliyaviy infratuzilmani modernizatsiya qilish, xalqaro standartlarni joriy etish zarur

*Muallif ishlanmasi

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, islomiy moliya instrumentlari, xususan sukuk, O'zbekistonda davlat qarz siyosatini diversifikatsiya qilish va optimallashtirishda katta salohiyatga ega. Biroq, huquqiy, institutsional va bozor infratuzilmasidagi muammolarni hal etish zarur.

O'tkazilgan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, islomiy moliya instrumentlari, xususan sukuk, davlat qarz siyosatini optimallashtirishda muhim vosita sifatida qaralmoqda. Malayziya, Turkiya va Indoneziya tajribasi shuni tasdiqlaydiki, sukuk emissiyasi davlat qarzini diversifikatsiya qilish, investitsiya oqimini kengaytirish va byudjet defitsitini barqaror manbalar hisobiga moliyalashtirishda yuqori samara bermoqda.

Xalqaro tajriba shuni ko'rsatadiki, islomiy moliya vositalarini joriy etish davlat qarz barqarorligini mustahkamlash bilan birga, mamlakatning xalqaro moliya bozorlariga integratsiyasini kuchaytiradi. Shu nuqtai nazardan, O'zbekistonda ham sukuk emissiyasini bosqichma-bosqich joriy qilish, kapital bozorini rivojlantirish va xalqaro reyting agentliklari bilan hamkorlikni kuchaytirish muhim hisoblanadi.

Muhokama jarayonida yana bir muhim jihat shundan iboratki, islomiy moliya vositalarining joriy etilishi faqat moliyaviy samaradorlik emas, balki ijtimoiy adolat va barqaror rivojlanishga ham xizmat qiladi. Bu esa davlat qarz siyosatini faqat fiskal mexanizm sifatida emas, balki uzoq muddatli iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanish strategiyasining ajralmas qismi sifatida ko'rishga imkon yaratadi.

Mazkur muhokamani xulosasi sifatida:

O'zbekiston uchun asosiy vazifa – huquqiy bazani yaratish, kapital bozorini rivojlantirish, va xalqaro tajribani moslashtirish.

Islomiy moliya vositalarining qo'llanilishi davlat qarz siyosatini nafaqat moliyaviy, balki ijtimoiy va iqtisodiy jihatdan ham optimallashtiradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, islomiy moliya instrumentlari, xususan sukuk, davlat qarz siyosatini optimallashtirishda samarali vosita sifatida keng imkoniyatlarga ega. Malayziya, Turkiya va Indoneziya tajribasi bu instrumentlarning qarz barqarorligini mustahkamlash, investitsiya oqimini diversifikatsiya qilish va xalqaro moliya bozorlariga integratsiya jarayonida yuqori natija berishini tasdiqlaydi.

O'zbekiston sharoitida esa asosiy muammo – huquqiy-institutsional baza va kapital bozorining yetarlicha rivojlanmaganligi. Shu bilan birga, xalqaro reyting agentliklari va investorlar ishonchi mexanizmlarini kuchaytirish zarur. Biroq mavjud salohiyat va xalqaro hamkorlik imkoniyatlari mamlakatda islomiy moliya instrumentlarini joriy etish uchun keng yo'l ochadi.

Shu asosda quyidagi xulosalarga kelindi:

Huquqiy asoslarni kuchaytirish – "Islomiy moliya to'g'risida" maxsus qonun qabul qilish va Shariat kengashini faoliyatini yo'lga qo'yish lozim.

Kapital bozorini rivojlantirish – sukuk emissiyasi uchun texnik infratuzilmani yaratish, xalqaro standartlarga mos savdo mexanizmlarini joriy etish zarur.

Investorlar ishonchini oshirish – shaffoflikni ta'minlash, xalqaro reyting baholarini yaxshilash va xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikni kuchaytirish muhim.

Davlat qarz siyosatida diversifikatsiya – an'anaviy qarz instrumentlari bilan bir qatorda islomiy moliya vositalarini qo'llash, qarz yukini barqarorlashtirishga xizmat qiladi.

Ijtimoiy va barqaror rivojlanishga xizmat – islomiy moliya vositalari nafaqat moliyaviy samaradorlik, balki ijtimoiy adolat va iqtisodiy barqarorlikni ham ta'minlaydi.

Yoziridagilarda kelib chiqib umumiy yakunda shuni aytish mumkinki, islomiy moliya instrumentlarini kengaytirish O'zbekiston uchun davlat qarz siyosatini optimallashtirish, moliyaviy barqarorlikni ta'minlash va xalqaro moliya bozorlariga integratsiyalashuvni jadallashtirishning samarali yo'nalishidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Usmani, M. T. (1999). An Introduction to Islamic Finance. Karachi: Idaratul Ma'arif. 120-165. 248. <https://mcca.com.au/wp-content/uploads/2021/09/an-introduction-to-islamic-finance.pdf>
2. El-Gamal, M. A. (2006). Islamic Finance: Law, Economics, and Practice. Cambridge: Cambridge University Press. 150-188. 320.
3. <https://www.iefpedia.com/english/wp-content/uploads/2009/12/Islamin-Finance-Low-Economics-practice.pdf#page=1.00&gsr=0>
4. Iqbal, Z. & Mirakhor, A. (2011). An Introduction to Islamic Finance: Theory and Practice. Singapore: John Wiley & Sons. 210-245. 358.
5. <https://nurulichsanaan.wordpress.com/wp-content/uploads/2015/10/an-introduction-to-islamic-finance-theory-and-practice-second-edition-zamir-iqbal-abbas-mirakhor2011.pdf>
6. Jobst, A. A., Kunzel, P., Mills, P. & Sy, A. (2008). Islamic Bond Issuance: What Sovereign Debt Managers Need to Know. IMF Working Paper, WP/08/237. 10-15 . 45. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/pdp/2008/pdp03.pdf>
7. Thomas, A., Cox, S. & Kraty, B. (2005). Structuring Islamic Finance Transactions. London: Euromoney Books. 300-340. 400. <https://search.worldcat.org/title/1158789700>
8. Kammer, A., Norat, M., Pinon, M., Prasad, A., Towe, C., Zeidane, Z. & Mills, P. (2015). Islamic Finance: Opportunities, Challenges, and Policy Options. IMF Staff Discussion Note, SDN/15/05. 18-42. 50. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2015/sdn1505.pdf>
9. www.imf.uz - O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi sayti
10. www.stat.uz - O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi sayti
11. www.cbu.uz - O'zbekiston Respublikasi Markaziy bank sayti
12. www.imf.org - International Monetary Fund IMF
13. www.worldbank.org - World Bank

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 9

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
